

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 12445/2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 153/2009. (VI. 03.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése alapján

A keresetlevelet jelen határozat közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani a Ket. 109. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése alapján.

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos 2009. március 23-án panasszal élt a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) előtt a vele szemben 2009. március 15-én a Budapest V. ker. Kossuth téren intézkedő két rendőr, valamint „az őket utasító rendőri és állami feletteseikkel szemben”. Panaszában előadta, hogy a téren hangos szóval fejezte ki véleményét, többször és folyamatosan bekiabált, a körülötte álló személyek pedig tetteleg próbálták akadályozni ebben. Az ekkor kezdődött rendőri intézkedés során őt a kb. 200 méterrel arrébb álló rendőrautóhoz „rángatták”, ahelyett, hogy a vele szemben erőszakosan fellépő személyek „megfékezése” iránt intézkedtek volna.

A rendőrök mindvégig gúnyosan, megalázóan viselkedtek vele, azonosító számukat „vonakodtak megadni”. Ezek után előállították a Gyorskocsi utcai objektumba, az előállítás 10 órától 16 óra 15 percig tartott. Ennek során a Panaszos sérelmezte, hogy nem értesíthette feleségét, nem kapott enni, meztelenre vetköztették és testét átvizsgálták, mindezek során pedig cinikusan és megfélemlítő módon bántak vele. A vele szemben indult szabálysértési eljárás során a Panaszost a 01805/2162-2/2009. sz. határozatban 50 000 (ötvenezer) forint pénzbírsággal sújtották.

II.

A Panasztestület a történetek rekonstruálása során a Panaszos elmondására támaszkodott, és állásfoglalásában megállapította, hogy „a Panaszossal szemben foganatosított eljárás szinte minden pontja kifogásolható volt”. A Panasztestület szerint a Panaszos véleménynyilvánítási jogának, személyes szabadságának, tisztességes eljáráshoz való jogának és emberi méltóságának „egyenként és összességében is” súlyos sérelme következett be.

A Panasztestület megállapította, hogy a hivatkozott időpontban és helyen tartott rendezvény nem tartozik a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá, ezért „fogalmilag kizárt, hogy a Panaszos elkövethette volna a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (...) 152/A. §-ában¹ meghatározott szabálysértést, az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértését”. A Panasztestület érvelése jogelméleti szempontból helytálló ugyan, de tény, hogy a hivatkozott tényállás alkalmazásának nincs még kialakult gyakorlata, illetőleg, a gyülekezési jogról szóló törvény nem rendelkezik egyértelműen a tekintetben, hogy állami, vagy önkormányzati rendezvények a hatálya alá tartoznak, avagy sem.

A 01805-2162/2009. sz. rendőri jelentés tanúsága szerint a Panaszos előállításának oka a szabálysértés felszólítás ellenére történő tovább folytatása (a Rendőrségről szóló 1994.

¹ 152/A. § (1) Aki mászt egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint a választási gyűlésen való részvételében jogtalanul akadályoz, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

évi XXXIV. törvény [Rtv.] 33. § (2) f/ pontja² alapján). A jelentésben az áll, hogy „a kordon mellett álló Rendőrségi szolgálati gépkocsi hangszóróján keresztül háromszor elhangzott a felszólítás a jogellenes cselekmény abbahagyására”. A valóság ezzel szemben az, hogy ha ilyen felszólítás el is hangzott, a videofelvételek alapján annyira halk volt, hogy egyáltalán nem volt hallható a Panaszos számára. A Panasztestület álláspontja szerint tehát nem történt meg a szabálysértés abbahagyására irányuló felszólítás, ilyen módon a Panaszos előállítása még akkor is jogszerűtlen lett volna, ha a fent nevezett, szabálysértési törvény szerinti tényállást a cselekményével megvalósítja.

Mivel a Panaszos előállítása a fentiek alapján eleve jogszerűtlen volt, a Független Rendészeti Panasztestület abból indult ki, hogy az ennek során alkalmazott bilincselésnek sem álltak fent a törvényes feltételei. Ugyanígy jogellenes körülmények között történt a Panaszos fogdán történő befogadása, a ruházat levételére történő utasítás, majd a Panaszos testének szemrevételezéssel történő megvizsgálása. A Panasztestület szerint ez utóbbi intézkedés egyértelműen indokolatlan volt. A Panasztestület maga is elismeri, hogy „az előállított személyek helyzetére – jogaira, kötelezettségeire – nem vonatkozik részletes szabályozás”, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet, illetve a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet sem fogalmaz egyértelműen az előállítottakra vonatkozóan. A Panasztestület a probléma megoldása érdekében „jelezni fogja aggályait az Igazságügyi és Rendészeti Miniszternek”.

A Panasztestület szerint a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának súlyos sérelme valósult meg azzal, hogy a felesége értesítésére nem volt módja. Személyes szabadságának indokolatlanul hosszú és felesleges korlátozása valósult meg azzal, hogy noha kihallgatása 13:27 órakor befejeződött, szabadon bocsátására csak 16:15 órakor került sor. Egyedül az élelem igénylésével kapcsolatban nem volt egyértelműen megállapítható, hogy mulasztás történt. A Panasztestület abból indult ki, hogy a Gyorskocsi utcai fogda aznap 150 konzervnyi étellel rendelkezett és abból más fogvatartottaknak is adtak, ha a Panaszos ezt igényli, bizonyosan neki is jut étel. Ezzel kapcsolatosan tehát nem volt megállapítható alapjogsértés.

III.

„Budapest Rendőrfőkapitánya a médiában megjelent információk alapján azonnali hatállyal belső vizsgálatot rendelt el annak tisztázása érdekében, hogy a 2009. március 15-én a Kossuth térről előállított két férfi rendőrségi fogdába történő befogadásának körülményei megfeleltek-e a jogszabályi előírásoknak.”³

A panaszolt intézkedéseknek abban az esetben lett volna helye – nem csak hatóság, hanem az előállított személy érdekében is (elsősorban azért, hogy önmagában, vagy a vele egy helyiségben elhelyezett személyekben ne tudjon kárt tenni) –, ha a Panaszost őrizetbe vették volna. Jelen esetben azonban előállított személyről van szó: „a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a befogadásra vonatkozó jogszabályt tévesen alkalmazták a rendőrök, valamint az előállítottak étkeztetésére vonatkozó szabályokat megszegték.”

² 33. § (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, ... f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

³ A BRFK Közleménye, http://www.police.hu/friss/BRF-20090318_90.html

A belső vizsgálat során megállapított hibás intézkedések miatt fegyelmi felelősségre vonásokra került sor, a befogadás szakszerűségéért felelős osztályvezető, a befogadást végrehajtó fogdaőr és a szabálysértési eljárást lefolytató két előadóval szemben.

Kiemelendő, hogy a Panaszos által a kihallgatáson elmondottak (01805/2162-1/2009. szabs. jegyzőkönyv), valamint a már hivatkozott 01805-2162/2009. sz. jelentés között érdemben ellentmondások lelhetők fel (történt-e felszólítás a szabálysértés abbahagyására, közölték-e az előállítás okát, hogyan történt a tömegből való kiemelés). Ezeket az ellentmondásokat a Panasztestület rendre a Panaszos javára oldotta fel, elsősorban az ésszerűség és életszerűség követelményeinek megfelelően. A szabálysértés abbahagyására vonatkozó felszólítás, az előállítás okával kapcsolatos felvilágosítás, valamint a tömegből való kikísérés körülményeinek a Panasztestület általi tisztázása elsősorban a Rendőrség által megküldött felvételek alapján történt. Az eset egyedi körülményeinek ismerete, valamint a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök álláspontom szerint is a Panasztestület által megállapított tényállást támasztják alá.

Fentiek alapján – elfogadva a Panasztestületnek a súlyos alapjogsérelemre vonatkozó megállapításait – a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) - (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152/A. §-a;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995 (XII. 13.) BM rendelet.

Budapest, 2009. július ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy